

ДО Пленума на Висшия съдебен съвет

ОТНОСНО избора на главен прокурор на Републиката

ОТ Васил Крумов Петров, доктор по административно право, съдия в Софийския районен съд.

СТАНОВИЩЕ

относно кандидатурата на заместник главния прокурор Иван Гешев за длъжността главен прокурор на Република България

Уважаеми членове на Висшия съдебен съвет,

Обръщам се към Вас като редови граждански (брачен) съдия от Софийския районен съд и като юрист с подчертан интерес в областта на административното право, за да изразя своето становище относно кандидатурата на заместник главния прокурор Иван Гешев за длъжността главен прокурор на Република България.

Главният прокурор на Републиката е изключително важен държавен орган със значими правомощия, дадени му както от Конституцията на страната, така и от обикновеното законодателство. Функциите му далеч надхвърлят наказателното преследване и не касаят само провеждането наказателната политика на държавата:

Главният прокурор осъществява методическо ръководство и върху прокурорите от Върховната административна прокуратура, а има и право на протест – пряко или чрез подчинените му прокурори – против всеки незаконосъобразен административен акт и по този начин въздейства върху законосъобразното осъществяване на държавното управление в областта на централната администрация, независимите административни органи и местното самоуправление.

Главният прокурор има правомощието да иска постановяването на тълкувателни актове и от двете върховни съдилища в областта на наказателното, гражданското, търговското и административното правораздаване.

Главният прокурор има правото да сезира Конституционния съд с искане за упражняване на което и да е от правомощията му – привилегия, която има само един-единствен друг едноличен орган – Президентът на Републиката.

Главният прокурор е ex officio член на Прокурорската колегия на ВСС и на Пленума на ВСС и неговото мнение по нормотворчески, кадрови, организационни, финансови и дисциплинарни въпроси има голяма тежест за Съвета.

Простият преглед на публично обявените становища в подкрепа и против кандидата на сайта на ВСС сочи, че към 05.08.2019 г. нито един съдия, още повече гражданска, не е изразил становище по кандидатурата на г-н Гешев. Считам, че имам право и интерес да изразя такова становище в качеството си на гражданин на страната, който има интерес от компетентно ръководство на Прокуратурата. Имам интерес от компетентно присъствие на главен прокурор и във ВСС като редови съдия в СРС и

следователно адресат и „потребител“ на решенията на ВСС по нормотворчески, кадрови, организационни, финансови и дисциплинарни въпроси. Основният ми интерес от изразяване на становище обаче е свързан с това, че съм юрист с интерес в областта на административното право и конституционното право и считам за недопустимо неглизирането на функциите на Прокуратурата в областта на административното правораздаване и конституционното правосъдие.

Общодостъпната информация, вкл. на сайта на Прокуратурата на Република България, сочи, че всички главни прокурори на страната досега (Иван Татарчев, Никола Филчев, Борис Велчев, Сотир Цацаров) са били юристи с дълъг стаж, голям и разностранен опит – и то извън органите на Прокуратурата, а също и с богат житейски опит.

Кандидатът Гешев също има дълъг стаж в органите на съдебната система, където влиза през 1996 г. Опит като административен ръководител обаче той има само в периода след 2016 г., когато става административен ръководител на Специализирана прокуратура. Опитът му е сведен само до наказателното преследване. Публичната информация на сайта на ПРБ не дава сведения той да има публикация по научен въпрос или публикувано становище по вътрешноведомствен проблем на съдебната система или на Прокуратурата в частност. Малкият опит като административен ръководител не дава надежда, че кандидатът разбира в пълна степен задачите и функциите на административните ръководители в съдебната система и взаимодействието им с Висшия съдебен съвет. Липсват каквито и да било данни, че кандидатът Гешев е ориентиран относно проблемите на ЗСВ и че ще може да участва смислено в ежедневната работа на Прокурорската колегия на ВСС и на Пленума му, при която се обсъждат въпроси от областта на административното и финансовото право, съдоустройство, дисциплинарна практика и др.

Публичните изказвания на кандидата за разделението на властите ме карат да се съмнявам, че той разбира значението на административното правораздаване и за нуждата съдилищата да упражняват контрол за законност над действията на администрацията, а на прокурорите да подават обосновани и навременни протести срещу незаконните актове на администрацията. Като цяло главните прокурори на страната не проявяват достатъчно внимание към дейността на Върховната административна прокуратура и административното правораздаване. Свидетелство за това е фактът, че сегашният главен прокурор е отправил само 3 искания за образуване на тълкувателни дела на ВАС за периода 2016-2019 г. Кандидатът Гешев никъде не е заявил воля за преодоляване на това положение или за реформа на участието на Прокуратурата в административното правораздаване.

Налице е неглизиране и на конституционното правомощие по чл. 149, т. 2 КРБ. В периода 2016-2019 г. главният прокурор е сезирал КС общо 5 пъти, като 3 от исканията са за даване задължително тълкуване на КРБ по устройствени въпроси и то такива, които засягат Прокуратурата. Само два пъти за почти четири години главният прокурор е сезирал КС с искане за обявяване на закон за противоконституционен – и то не в защита на конституционни права на гражданите – по к.д. № 5/2018 г. са атакувани разпоредби за частната охранителна дейност, а по к.д. № 16/2016 г. – разпоредби, които задължават прокурора да издава административни актове по чл. 84 ЗМВР.

Публичните изяви на кандидата Гешев убеждават в способността му и желанията му да арестува публично обвиняеми в корупционни престъпления лица. Те не убеждават в притежаването на широка и разностранна правна култура, необходима за заемане на длъжността главен прокурор на страната. Не убеждават и в какъвто и да

било интерес към активно и ползотворно прилагане на правомощията на Прокуратурата в областта на административното правораздаване и конституционното правосъдие.

При липсата на такава правна култура, опит и интерес, когато възникне необходимост главният прокурор да даде становище по конституционно дело или по тълкувателно дело на върховен съд, или по законопроект, засягащ дейността на Прокуратурата или ВСС, е очевидно, че то ще отразява тясно ведомствените интереси на Прокуратурата или на главния прокурор, просто защото ще бъде писано от някой от юрисконсултите на Прокуратурата или от редови прокурор във ВКП/ВАП.

Не смяtam, че главният прокурор на страната трябва да бъде юрист – тесен специалист, с липса на интереси и поглед отвъд борбата срещу корупционните престъпления и организираната престъпност, както и със съмнителни схващания относно разделението на властите. Такъв кандидат може да защитава успешно тясно ведомствените интереси на Прокуратурата, но не и правата, свободите и законните интереси на всички български граждани.

Гореизложеното ме мотивира да смяtam, че кандидатурата на заместник главния прокурор Иван Гешев за длъжността главен прокурор на Република България не следва да бъде одобрявана.

05.08.2019 г.

С уважение:

д-р Васил Петров